

แพทยศาสตรศึกษา ซึ่งทำให้อาจารย์แพทย์ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตแพทย์ฝึกหัดที่มีคุณภาพ (2) ด้านการดำเนินการ ทำได้เหมาะสมทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั่วโมงบรรยาย การฝึกปฏิบัติ และการจัดข้อสอบ และ(3) ด้านการนิเทศและติดตามของอาจารย์แพทย์ที่ทำอย่างสม่ำเสมอ

3) การประเมินผลการดำเนินการโครงการพบว่า (1) แพทย์ฝึกหัดเข้าฟังบรรยายในชั่วโมงบรรยายอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 72.30 ของแพทย์ฝึกหัดทั้งหมด ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 และเข้ารับการฝึกปฏิบัติร้อยละ 95.38 ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของแพทย์ฝึกหัดส่วนใหญ่มีความสนใจและกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้ได้เห็นได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ในส่วนแพทย์ฝึกหัดที่มีความอ่อนไหวทางอารมณ์จากการทดสอบบุคลิกภาพเมื่อแรกเข้าพบว่าสามารถปรับตัวได้หลังขึ้นปฏิบัติในหอผู้ป่วยประมาณ 1 เดือนและยังไม่มีแพทย์ฝึกหัดต้องหยุดการฝึกปฏิบัติงานด้วยปัญหาด้านจิตใจและอารมณ์ (2) การข้อสอบขั้นตอนที่ 2 ในรูปแบบของข้อสอบแบบเลือกตอบ แพทย์ฝึกหัดสอบผ่านร้อยละ 48 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินซึ่งกำหนดไว้ว่าคะแนนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

(3) อัตราการสอบผ่านใบประกอบวิชาชีพชั้นตอนที่ 2 ของแพทย์ฝึกหัดหลังเข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ฝึกหัดโรงพยาบาลตำรวจคือ ร้อยละ 8.33 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนดร้อยละ 70 และ (4) แพทย์ฝึกหัดมีความพึงพอใจในโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและผ่านเกณฑ์ประเมิน ได้แก่ความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วยความพึงพอใจชั่วโมงบรรยายและความพึงพอใจในการข้อสอบข้อสอบแบบเลือกตอบ

อภิปรายผล

1) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ในการดำเนินการโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์แพทย์มีความเหมาะสมด้านคุณวุฒิโดยอาจารย์แพทย์ทุกท่านมีความรู้ระดับเฉพาะทางทำให้แพทย์ฝึกหัดมีความรู้ในเชิงลึกที่รอบด้าน อีกทั้งโรงพยาบาลตำรวจมีเทคโนโลยีที่เพียงพอ เช่นการมีระบบ Free wifi จึงมีผลให้แพทย์ฝึกหัดเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ง่ายอีกทั้งงานแพทยศาสตรศึกษายังได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการจัดอบรมวิชาการแก่แพทย์ฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นจุดแข็งที่ทำให้โครงการเตรียมความพร้อมในการ

สอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจประสบความสำเร็จ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์แพทย์ยังขาดทักษะการสอน เช่น เทคนิคการสอนและขาดความมั่นใจในการออกข้อสอบเพื่อวัดและประเมินผลแพทย์ฝึกหัด ดังนั้นการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนการสอน การวางแผนการสอน การเขียนหลักสูตร การออกข้อสอบยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาต่อไปโดยการจัดอบรมสัมมนา ด้านการจัดการเรียนการสอนและการออกข้อสอบที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังพบว่า อาจารย์แพทย์ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านแพทยศาสตรศึกษา เนื่องจากงานด้านการจัดการเรียนการสอนไม่ถือเป็นภาระงานและไม่มีผลต่อการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเลื่อนตำแหน่ง ดังนั้นผู้บริหารโรงพยาบาลควรเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานด้านแพทยศาสตรศึกษา เช่น กำหนดให้ งานด้านแพทยศาสตรศึกษาเป็นภาระงานส่วนหนึ่งในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

ในส่วนของสื่อวัสดุอุปกรณ์ด้านการสอน ห้องเรียน หอพักนักศึกษาพบว่ายังมีไม่เพียงพอและระบบการดูแลรักษาอาคารสถานที่ ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จึงจำเป็นต้องให้แพทยศาสตรศึกษาควรมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนเพื่อทำหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพของอุปกรณ์การเรียนการสอนของแพทย์ฝึกหัด ให้เพียงพออย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการดำเนินการด้านเอกสารที่เกี่ยวกับงานพัสดุ และการเขียนขอบประมาณสำหรับโครงการต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้

การดำเนินโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

2) การประเมินกระบวนการดำเนินการกิจกรรมตามโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการดำเนินการโครงการมีความเหมาะสมทุกด้าน ได้แก่ (1) ด้านการเตรียมการโดยการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือก การกำหนดระบบการคัดเลือกและการเตรียมกิจกรรมทางวิชาการตลอดปี.ศ. 2559 ดังผลการวิจัยที่พบว่าแพทยศาสตรศึกษาเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของอาจารย์แพทย์ในงานด้านแพทยศาสตรศึกษา เช่น มีการแต่งตั้งอาจารย์แพทย์จากหลายสาขาเข้ามาเป็นกรรมการสัมภาษณ์มากขึ้นหรือการมอบหมายให้อาจารย์จากทุกแผนกจัดการเรียนการสอนในชั่วโมงบรรยายแก่แพทย์ฝึกหัด ซึ่งจะให้อาจารย์แพทย์ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการผลิตแพทย์ฝึกหัดที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามพบว่าอาจารย์แพทย์มีความกังวลเกี่ยวกับการออกข้อสอบเพื่อใช้ข้อสอบอยู่บ้างในประเด็นนี้ แพทยศาสตรศึกษาจึงควรให้ความรู้หรือมีการฝึกอบรมเพื่อให้อาจารย์แพทย์มีความรู้ความสามารถในด้านการวัดและการประเมินผล อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพด้าน

การปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของอาจารย์แพทย์ที่กล่าวว่า “เคยคุยกับอาจารย์เราบางคน เขาก็กังวลนะว่าเขาสอนไปมันจะถูกตามหลักการสอนแบบครูสอนนักเรียนเหมือนในโรงเรียนแพทย์ หรือโรงเรียนทั่วไปหรือเปล่า บางทีก็อยากให้แพทยศาสตรศึกษาจัดอบรมทักษะการสอนให้พวกอาจารย์บ้าง ” (2) ด้านการดำเนินการทำได้เหมาะสมทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั่วโมงบรรยาย การฝึกปฏิบัติ และการจัดข้อสอบซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจของแพทย์ฝึกหัดต่อโครงการ และ(3) ด้านการนิเทศและติดตามพบว่าอาจารย์แพทย์มีการติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมของแพทย์ฝึกหัดตามโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจ และให้การชี้แนะรวมถึงให้ความช่วยเหลือแก่แพทย์ฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ

3) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการเตรียมความพร้อมแพทย์ฝึกหัดโรงพยาบาลตำรวจ

ผลการวิจัยพบว่าแพทย์ฝึกหัดมีอัตราการสอบผ่านใบประกอบวิชาชีพชั้นที่ 2 จากศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ศ.ร.ว.) ของแพทยสภาในปีพ.ศ. 2559 คิดเป็นร้อยละ 8.33 ซึ่งยังไม่ผ่านเกณฑ์ ในประเด็นนี้อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น แพทย์ฝึกหัดจบจากสถาบันที่หลากหลายทำให้มีมาตรฐานการผลิตแพทย์ที่

แตกต่างกันทำให้แพทย์ฝึกหัดมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นลักษณะการจัดการของแพทยศาสตรศึกษาที่มีการเตรียมความพร้อมอาจารย์แพทย์ในด้านการจัดการเรียนการสอนค่อนข้างน้อย ดังจะเห็นได้จากการที่อาจารย์แพทย์แม้มีคุณวุฒิตระดับเฉพาะทางแต่ยังไม่มีโครงการเตรียมความพร้อมในการเป็นครูแพทย์แก่อาจารย์แพทย์ทำให้อาจารย์แพทย์ขาดทักษะการสอน ซึ่งอาจส่งผลต่อการถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาตนเองด้านการสอนของอาจารย์แพทย์ได้ไม่ดีเท่าที่ควร อีกทั้งโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ฝึกหัด โรงพยาบาลตำรวจเป็นโครงการระยะสั้นทำให้ไม่สามารถปรับให้แพทย์ฝึกหัดมีพื้นฐานความรู้ที่เท่ากันได้ภายในเวลา 1 ปี อย่างไรก็ตามโครงการนี้ก็ยังคงเป็นประโยชน์ในการให้แพทย์ฝึกหัดมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์แพทย์ฝึกหัดพบว่าโครงการนี้มีประโยชน์และอยากให้ทำอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของแพทย์ฝึกหัดที่กล่าวว่า “อยากให้อาจารย์จัดข้อสอบให้ครบทั้ง MCQ OSCE และ Long Case เหมือนตอนสอบจริงจะได้รู้แนวข้อสอบและทำให้ไม่ตื่นเต้นเวลาสอบจริง และอยากให้อาจารย์ติวเนื้อหาแบบเข้มข้นก่อนสอบเหมือนโรงเรียนแพทย์ที่อื่นด้วย” จากการสอบถามความพึงพอใจของแพทย์ฝึกหัดพบว่า แพทย์ฝึกหัดมีความพึงพอใจในโครงการเตรียมความพร้อมในการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรม

ของแพทย์ฝึกหัดโรงพยาบาลตำรวจโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติในหอผู้ป่วย การจัดชั่วโมงบรรยายและการซ้อมสอบขั้นตอนที่ 2 ตามลำดับ โดยแพทย์ฝึกหัดเห็นว่าโครงการนี้มีประโยชน์และอยากให้ทำอย่างต่อเนื่อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนของการซ้อมสอบขั้นตอนที่ 2 ว่าอาจารย์แพทย์ออกข้อสอบยากเกินไปจึงควรมีการประเมินคุณภาพข้อสอบก่อนนำมาใช้ในรูปแบบของคณะกรรมการคัดเลือกข้อสอบก่อนนำมาใช้ซ้อมสอบจริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์แพทย์ขาดประสบการณ์ด้านทักษะการสอนและการออกข้อสอบ แพทยศาสตรศึกษาจึงควรมีการพัฒนาทักษะการสอนของอาจารย์แพทย์ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า (1) ควรมีการจัดโครงการอบรมพัฒนาทักษะการสอนเพื่อให้อาจารย์แพทย์สามารถสอนเนื้อหาความรู้และสามารถวางแผนการสอนได้อย่างครอบคลุมเหมาะสมเพื่อให้แพทย์ฝึกหัดได้รับความรู้ตามเกณฑ์ความรู้ความสามารถในการประเมินเพื่อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2555 ของแพทยสภา (2) ควรมีคณะกรรมการแพทยศาสตรศึกษาที่มีความรู้ความสามารถด้านแพทยศาสตรศึกษาทำหน้าที่วางแผนการจัดกิจกรรมการสอนและวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบก่อนนำไปใช้ซ้อม

สอบ (3) ควรรวบรวมข้อสอบเก่าที่ศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ศ.ร.ว.) เคยออกสอบเพื่อให้ทราบแนวทางในการปรับปรุงการออกข้อสอบให้สอดคล้องกับข้อสอบจริงของศูนย์ประเมินและรับรองความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (ศ.ร.ว.) และ (4) ควรมีการสร้างเครือข่ายทางการศึกษากับโรงเรียนแพทย์ใกล้เคียง เช่นเชิญอาจารย์แพทย์จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มาเป็นวิทยากรหรือแต่งตั้งเป็นอาจารย์พิเศษในสาขาวิชาที่ยังขาดบุคลากร เป็นต้น

2) ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์แพทย์และเจ้าหน้าที่ขาดแรงจูงใจในการทำงานจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ (1) ผู้บริหารโรงพยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมงานด้านแพทยศาสตรศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมโดยการกำหนดให้งานแพทยศาสตรศึกษาเป็นภาระงานส่วนหนึ่งของอาจารย์แพทย์และเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานด้านแพทยศาสตรศึกษา เช่น พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือการชมเชยอาจารย์แพทย์ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานด้านแพทยศาสตรศึกษา การให้สิทธิ์บรรจุเป็นข้าราชการแก่เจ้าหน้าที่แพทยศาสตรศึกษา การอนุมัติค่าทำงานล่วงเวลาในกรณีที่มียานแรงด่วนนอกเวลาราชการ หรือการลดภาระงานด้านการบริการผู้ป่วยลงเพื่อให้อาจารย์มีเวลาเตรียมการเรียนการสอนมากขึ้น (2) ผู้บริหารควรส่งเสริมอาจารย์แพทย์ให้เรียนด้าน

แพทยศาสตรศึกษาอย่างเต็มหลักสูตรหรือส่งไป
ดูงานด้านแพทยศาสตรศึกษาที่โรงเรียนแพทย์
ต่างๆเพื่อกลับมาพัฒนางานด้านแพทยศาสตร
ศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

3) ผลการวิจัยพบว่าห้องเรียน หอพัก
นักศึกษาไม่มีเพียงพอและระบบการดูแลรักษา
อาคารสถานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมี
ข้อเสนอแนะว่า (1) การบริหารงานของ
แพทยศาสตรศึกษาในส่วนของอาคารสถานที่
ควรแต่งตั้งผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเช่น
หัวหน้ากลุ่มงานซ่อมบำรุงโรงพยาบาลตำรวจ
เป็นหนึ่งในคณะกรรมการแพทยศาสตรศึกษา
เพื่อจะได้ทราบปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
อาคารสถานที่และนำไปปรับปรุงระบบการดูแล
รักษาอาคารสถานที่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
และ (2) แพทยศาสตรศึกษาควรมีการวาง
แผนการใช้ห้องประชุมไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการ
เรียนการสอนและควรมีห้องเรียนและห้อง
ทำงานส่วนกลางที่มีอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็น

สำหรับอาจารย์แพทย์เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์
เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องพิมพ์เอกสารสำหรับให้
อาจารย์แพทย์สามารถพิมพ์งานหรือผลิตสื่อการ
สอนได้เพื่อสะดวกในการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อที่
สามารถโต้ตอบกับผู้เรียนเช่น e-Learning เพื่อ
ช่วยลดภาระงานของอาจารย์แพทย์และเพื่อให้
แพทย์ฝึกหัดสามารถทบทวนซ้ำได้

2) ควรมีการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ด้านการสอนของอาจารย์แพทย์ในด้านความรู้
ทักษะ รวมถึงเทคนิคการสอน

3) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียนในรูปของงานวิจัยในชั้นเรียนโดยอาจารย์
แพทย์เพื่อนำมาแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
และนำผลที่ได้มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน
หรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนให้ดี
ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ศรีรักษา. (2554). การประเมินทักษะทางคลินิกด้วย Objective Structured Clinical Examination (OSCE). *ขอนแก่นเวชสาร*, 35(2), 4-6.
- เชาว์ อินโย. (2553). *การประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตา ชูโต. (2544). *การประเมินโครงการ. ในประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยการบริหารการศึกษา*. หน่วยที่ 14. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ปนัดดา โรจนพิบูลสถิตย์. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ในการสอบเพื่อรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมในขั้นตอนที่หนึ่งของนักศึกษาแพทย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *ธรรมศาสตร์เวชสาร*, 12(3), 527-537.
- ประนอม บุพศิริ. (2556). ผลสัมฤทธิ์ของการสอบประเมินความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมขั้นตอนที่ 1 และ 2 ของนักศึกษาแพทย์ในโครงการต่างๆ ของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *ศรีนครินทร์เวชสาร*, 28(4), 516-523.
- พรทิพา ทักษิณ. (2554). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การเตรียมความพร้อม และ ผลการสอบความรู้เพื่อขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง ของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. *วารสารสภาการพยาบาล*, 26(3), 117-129.
- แพทยสภา. (2555). แถลงข่าวว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต สืบค้นจาก https://www.tmc.or.th/news_file/36-2555-22-06-55.pdf.
- แพทยศาสตร์ศึกษา โรงพยาบาลตำรวจ. (2557). รายงานการประชุมคณะกรรมการแพทยศาสตร์ศึกษา โรงพยาบาลตำรวจ พ.ศ. 2557.
- วีระพล จันทรดียิ่ง. (2556). ความเป็นวิชาชีพแพทย์: วิธีการสอนและการเรียนบทบาทและการประเมิน. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 31(3), 155-166.
- อัจฉรา นิธิอภิญญาสกุล. (2555). การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กับการใช้โรงพยาบาลชุมชนเป็นฐานในการเรียนการสอน. สืบค้นจาก <https://www.cpird.in.th/images/cpird/Com-Hospital/%2031%20%2058.pdf>.
- Stufflebeam, D.L. (2004). *The 21st century CIPP model*. In Alkin, M.C. (Ed). *Evaluation roots: Tracing theorists' views and influences* (p. 276 –291). London: Sage Publications.